

JONAVOS PANERIO PRADINĖS MOKYKLOS ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO IR MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMOSI POREIKIŲ, UGDYMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos teikimo ir mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato pagalbos mokiniams teikimo uždavinius, principus, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus, švietimo pagalbos organizavimą bei mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimą Jonavos Panerio pradinėje mokykloje (toliau – Mokykla).

2. Švietimo pagalba mokiniui - tai mokyklos darbuotojų (pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, klasės vadovų, mokytojų, mokytojo padėjėjo ir mokyklos vadovų) veikla, susijusi su mokinių pedagoginių, psichologinių, socialinių, specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimu, leidžianti didinti ugdymo(-si) veiksmingumą.

3. Švietimo pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi mokykloje, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui mokykloje.

4. Mokykla užtikrina kiekvienam joje besimokančiam mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo prieinamumą ir kokybę.

5. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, kitais susijusiais įstatymais, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymais, LR Vyriausybės nutarimais, mokytojų bei pagalbos mokiniui specialistų pareigybių aprašymais.

II. PAGALBOS TEIKIMO UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

6. Švietimo pagalbos teikimo uždaviniai:

- 6.1. Užtikrinti mokinių saugumą mokykloje.
- 6.2. Tarpininkauti ir padėti šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali dalyvauti privalomame švietime, lankyti mokyklos ar vengia tai daryti.
- 6.3. Padėti nelankantiems mokiniams sugrįžti į mokyklą, bendradarbiaujant su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir atsakingomis institucijomis.
- 6.4. Sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(-si).
- 6.5. Padėti mokiniams adaptuotis mokykloje.
- 6.6. Teikti reikalingą socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.

7. Švietimo pagalbos teikimo principai:

- 7.1. Lygios galimybės – kiekvienam mokiniui užtikrinamas pagalbos prieinamumas.
- 7.2. Visuotinumasis – pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia.
- 7.3. Kompleksiškumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo pagalbos mokiniui teikimo formomis.
- 7.4. Decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas.
- 7.5. Individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas.
- 7.6. Veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

III. ŠVIETIMO PAGALBOS FORMOS, RŪŠYS, GAVĖJAI IR TEIKĖJAI

8. Švietimo pagalbos formos:

8.1. Individualus darbas su mokiniu (gabių mokinių skatinimas bei ruošimas dalyvauti olimpiadose bei konkursuose; darbas su mokiniams, turinčiais ugdymosi sunkumų; klasės vadovų, mokytojų, mokyklos vadovų pokalbiai, socialinio pedagogo konsultacijos, specialiojo pedagogo ar logopedo užsiėmimai su mokiniams, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių).

8.2. Darbas su grupe – grupinės konsultacijos, klasės valandėlės, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas, profesinis konsultavimas bei informavimas, grupinis darbas su gabiais mokiniams, sociologiniai tyrimai, specialiojo pedagogo ir/ar logopedo grupiniai užsiėmimai ir pan.

8.3. Darbas su mokinio šeima – pagalba sprendžiant problemas, trukdančias mokinio ugdymo(-si) procesui, pasirenkant mokymosi strategijas, tėvų (globėjų, rūpintojų, kitų teisėtų atstovų – toliau Tėvai) ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas.

8.4. Darbas su mokyklos bendruomene – saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas.

8.5. Darbas su socialiniais partneriais (Jonavos PPT, vaiko teisių apsaugos skyriumi, Socialinių paslaugų centru, policija ir kt.) siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą.

9. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:

9.1. Konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų) siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir ugdymosi erdvėje, padedant mokytis, tinkamai elgtis, geriau pažinti save.

9.2. Ugdymo diferencijavimas mokiniui ir mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių tiek ugdymosi problemų turinčių mokinių ugdymui.

9.3. Socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, ugdytis sveikos gyvensenos įgūdžius.

9.4. Nusikalstamumo, mokyklos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija.

9.5. Pagalbos tinklo kūrimas – vykdomas siekiant užtikrinti kompleksiškai teikiamos pagalbos mokiniui teikimą.

10. Švietimo pagalbos gavėjai - mokyklos priešmokyklinio ugdymo grupės ugdytiniai ir 1-4 klasių mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), pedagogai.

11. Švietimo pagalbos teikėjai - mokyklos darbuotojai: klasių vadovai, mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai (socialinis pedagogas, logopedas, specialusis pedagogas, psichologas), sveikatos priežiūros specialistas, mokytojo padėjėjas ir vadovai (1 priedas)).

IV. ŠVIETIMO PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

12. Bendrąją švietimo pagalbą teikia klasių vadovai ir mokytojai savo klasės mokiniams, rūpinasi jų asmenybės ugdymu(-si) bei branda, siekia pažinti auklėtinių, mokinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus, diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo procesą, domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną, suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta ar kitokio pobūdžio išnaudojimas, bendradarbiauja su pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais, informuoja tėvus apie išskylančias problemas, padeda mokiniams spręsti socialines, bendravimo, ugdymosi ir kt. problemas, stebi, analizuoja tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(-si).

13. Socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – padėti tėvams, kad būtų įgyvendinta mokinio teisė į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje ir joje adaptuotis: išsiaiškinti ir šalinti priežastis, dėl kurių mokinytis negali lankyti mokyklos, ar vengia tai daryti, sugrąžinti į mokyklą jų palikusius mokinius, kartu su tėvais padėti mokiniui pasirinkti mokyklą pagal protines ir fizines galias.

13.1. Socialinis pedagogas koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą mokykloje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės vadovo ar mokytojo kompetencijos.

13.2. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo būdai:

13.2.1. individualus darbas – sprendžiant mokinio problemas, konsultuojant jo tėvus, mokytojus;

13.2.2. darbas grupėje – gyvenimo įgūdžių ugdymas, pagalba sprendžiant problemas, tėvų, mokyklos bendradarbiavimo skatinimas ir kita;

13.2.3. darbas mokyklos bendruomenėje – saugios ugdymo(si) aplinkos kūrimas, palaikymas, išteklių telkimas ir kita.

13.3. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo būdai:

13.3.1. konsultavimas – vykdomas siekiant padėti spręsti mokiniams kylančias socialines pedagogines problemas, taikant įvairias konsultavimo formas ir būdus;

13.3.2. tiriamoji veikla – vykdoma siekiant išsiaiškinti ir įvertinti aplinkos poveikį mokiniui, ugdymosi sunkumus, siekiant užtikrinti veiksmingas pagalbos strategijas;

13.3.3. prevencinė veikla – vykdoma siekiant užtikrinti mokiniui saugią ugdymosi aplinką bei asmeninių, socialinių ir kitų bendrųjų kompetencijų ugdymąsi, taikant tikslingas priemones ir būdus;

13.3.4. tarpininkavimas – vykdomas siekiant padėti rasti tinkamiausius problemų sprendimo būdus, įgyvendinant vaiko teises ir teisėtus interesus.

13.4. Socialinė pedagoginė pagalba teikiama socialiniam pedagogui bendradarbiaujant su mokytojais, klasių vadovais, pagalbos mokiniui specialistais, tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos bendruomene, kitais socialiniais partneriais.

14. Specialiosios pedagoginės pagalbos paskirtis – didinti specialiųjų poreikių mokinių ugdymo(-si) pagalbos veiksmingumą.

14.1. Specialiosios pedagoginės pagalbos mokiniams teikėjai – specialieji pedagogai ir logopedai.

14.2. Specialiojo pedagogo darbo formos:

14.2.1. pedagoginis mokinių vertinimas, mokinių žinių, mokėjimų, įgūdžių, gebėjimų lygio jų atitikimo ugdymo programoms nustatymas, mokinių pažangos mokykloje vertinimas;

14.2.2. pagalba specialiųjų poreikių mokiniams įsisavinant ugdymo turinį (spec. pedagogo kabinete ar klasėje) ir jų sutrikusių funkcijų lavinimas;

14.2.3. pagalba mokytojams, pritaikant spec. poreikių mokinių mokomąją medžiagą ir mokymo priemones, individualizuojant ir pritaikant bendrąsias programas;

14.2.4. bendradarbiavimas su mokytojais, specialiųjų poreikių mokinių tėvais, kitais asmenimis, tiesiogiai dalyvaujančiais ugdymo procese, mokyklą aptarnaujančios PPT specialistais.

14.3. Logopedo darbo formos:

14.3.1. mokinių kalbos įgūdžių tyrimas bei įvertinimas, kalbos tyrimo kortelių pildymas;

14.3.2. individualios pagalbos teikimas mokiniams atsižvelgiant į kalbos, kalbėjimo ir komunikacijos sutrikimus;

14.3.3. individualių, pogruginių, grupinių pratybų organizavimas logopediniame kabinete;

14.3.4. pagalba mokiniams, turintiems kalbos, kalbėjimo sutrikimų adaptuotis klasėje, mokyklos bendruomenėje.

15. Specialiosios pagalbos mokiniams teikėjas – mokytojo padėjėjas:

15.1. Mokytojo padėjėjas didina mokinio ugdymo veiksmingumą, kuris turi specialiųjų ugdymo poreikių.

15.2. Dirba su mokiniais ar (ir) mokinių grupe, turinčiais vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ir dėl įgytų ar įgimtų sutrikimų negalinti savarankiškai dalyvauti ugdymo procese.

15.3. Padeda mokiniui ar (ir) mokinių grupei atlikti su ugdymusi, savitarna, savitvarka ir maitinimusi susijusias veiklas, padeda orientuotis aplinkoje, judėti, tinkamai naudotis ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis, teikia teksto skaitymo ir konspektavimo bei kitas paslaugas.

15.4. Pagabą teikia ugdymo proceso metu.

16. Specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba teikiama, kai ją skiria mokyklos vaiko gerovės komisija ar PPT, su tėvų sutikimu.

17. Psichologinės pagalbos paskirtis - rūpintis mokinių psichine sveikata, stiprinti psichologinį atsparumą ir reikalingų socialinių/psichologinių ugdymo sąlygų sudarymu, kuriose jis galėtų saugiai bei sėkmingai mokytis bei sveikai psichologiškai vystytis.

17.1. Psichologinės pagalbos mokiniams mokykloje teikėjai – mokykloje dirbantys psichologai.

17.2. Psichologo darbo formos:

17.2.1. individualios mokinių, jų tėvų konsultacijos/pokalbiai;

17.2.2. Grupiniai psichologiniai užsiėmimai mokiniams (klasės valandėlių ar kitos užklausinės veiklos metu);

17.2.3. Mokinių veiklos bei elgesio stebėjimas pamokose ir popamokinėje veikloje.

17.2.4. Metodiniai seminarai – diskusijos tėvams, pedagogams;

17.2.5. Pranešimai, paskaitos, praktikumai mokiniams, tėvams, pedagogams;

17.2.6. Tyrimai: anketavimas, testavimas ir kt. (mokinių, tėvų, pedagogų);

17.2.7. Stendiniai pranešimai, akcijos, viktorinos ir kt. (mokiniams, tėvams), pedagogams.

18. Sveikatos priežiūros mokykloje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais. Sveikatos priežiūrą vykdo visuomenės sveikatos priežiūros specialistas:

18.1. Pagrindinės visuomenės sveikatos priežiūros specialisto mokykloje funkcijos:

18.1.1. sveikatinimo veiklos metodinių konsultacijų mokytojams, mokiniams, jų tėvams teikimas;

18.1.2. informacijos sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais kaupimas bei teikimas mokyklos bendruomenei;

18.1.3. pagalba mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

18.1.4. prevencijos organizavimas sveikatos stiprinimui ir išsaugojimui.

V. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

19. Mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių pirminį įvertinimą atlieka Mokyklos vaiko gerovės komisija, mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertina Jonavos pedagoginė psichologinė tarnyba.

20. Mokiniui specialusis ugdymasis ir švietimo pagalba skiriami vadovaujantis Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais, įvertinimo ir specialiojo ugdymosi skyrimo tvarkos aprašu.

21. Kiekvienam mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, sudaromas individualus ugdymo planas, kuriame nurodomos bendrosios programos, pritaikytos ar individualizuotos programos, įgyvendinamos pagal Bendrojo ugdymo planą, švietimo pagalbos teikimas, specialiosios pratybos ir pamokos, kitų specialistų teikiama pagalba. Individualus ugdymo planas rengiamas, siekiant tenkinti jo pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmes, padėti mokytis, pripažįstant ir plėtojant jo gebėjimus ir galias, teikiant švietimo pagalbą.

22. Ugdymo organizavimas:

22.1. Mokinių ugdymas organizuojamas vadovaujantis priešmokyklinio, pradinio ugdymo bendrosiomis programomis, bendraisiais ugdymo planais.

22.2. Atsižvelgiant į nustatytus mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius (nedideli, vidutiniai, dideli ir labai dideli), mokinio, tėvų pageidavimus ir vadovaujantis pedagoginės psichologinės tarnybos arba švietimo pagalbos tarnybos išvadamis ir rekomendacijomis skiriamas specialusis ugdymas ir švietimo pagalba:

22.2.1. Pritaikoma priešmokyklinio ugdymo bendroji programa.

22.2.2. Pritaikoma pradinio ugdymo bendroji programa, siekiant sudaryti sąlygas įgyti pradinį išsilavinimą.

22.2.3. Mokinys ugdomas pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, kuri skirta sutrikusio intelekto mokiniams.

22.2.4. Mokinio ugdymo programos pritaikymas ar individualizavimas rengiamas vadovaujantis pradinio ugdymo programos bendroju ugdymo planu.

23. Mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl išskirtinių gabumų, ugdymas gali būti:

23.1. Ankstinamas, vadovaujantis Vaiko brandumo mokytiis pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas įvertinimo tvarkos aprašu, anksčiau pradėjus dalyvauti priešmokyklinio ir /ar pradinio ugdymo programose.

23.2. Spartinamas priešmokykliniame ir pradiniame ugdyme teisės aktų nustatyta tvarka.

24. Organizuojant mokinių ugdymą pamokoje, veiklose gali dalyvauti du mokytojai, švietimo pagalbos specialistai.

25. Mokinių mokymosi pasiekimų patikrinimus pagal bendrojo ugdymo programas mokykla vykdo vadovaudamasi ugdymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkų aprašais.

26. Mokiniui, baigusiam bendrojo ugdymo programą, įgijusiam atitinkamą išsilavinimą, mokymosi pasiekimus įteisinantis dokumentas išduodamas vadovaujantis Pažymėjimų ir brandos atestatų išdavimo tvarkos aprašu. Mokiniui, neįgijusiam pradinio išsilavinimo, išduodamas mokymosi pasiekimų pažymėjimas.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Mokyklos vaiko gerovės komisija organizuoja ir koordinuoja švietimo pagalbos teikimą, saugios ir palankios mokinio ugdymui aplinkos kūrimą, švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

29. Mokykla, atsižvelgdama į mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, užtikrina ugdymąsi pritaikytoje ugdymosi aplinkoje, reikiamos švietimo pagalbos teikimą, aprūpinimą specialiosiomis mokymo priemonėmis ir ugdymui skirtomis techninėmis pagalbos priemonėmis mokykloje.

ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKA

